

INTERVIEW FRANS HEMPEN

Complottheorieën zijn overal te koop

Meters papier zijn volgeschreven over de problemen rond de aardbevingen in Groningen. Maar een thriller was er nog niet. Tot *Woudbloem* van Frans Hempen.

JOEP VAN RUITEN

Het heeft iets ironisch dat we voor een interview met de schrijver van de allereerste aardbevings-thriller naar Amsterdam moeten, de navel van Nederland, waar inwoners niet geïnteresseerd lijken in problemen uit Groningen zolang de thermostaat omhoog kan. Daar staat tegenover dat we in de hoofdstad worden ontvangen door iemand uit, ja wel, de Veenkoloniën.

Frans Hempen (Musselkanaal, 1963) schreef met *Woudbloem* het meeslepende verhaal van een teurgestelde advocaat, Harm Mulder, die aardappelteler wordt in zijn geboorteprovincie Groningen. Na een beving met de kracht van 4.1 stort zijn boerderij in. Zijn 13-jarige dochter komt daarbij om het leven en zijn vrouw belandt in het ziekenhuis. Terwijl zij herstelt, gaat Harm op zoek naar schuldigen en verantwoordelijken.

De queeste voert hem naar een talkshow in Amsterdam, naar het gebouw van de Gasunie, de redactie van *Dagblad van het Noorden*, het havengebied langs het Winschoterdiep en de Martinitoren in Groningen, de Biotoop in Haren en uiteindelijk de Euroborg. In hoog tempo sleurt Hempen zijn lezers langs dwaalsporen richting een chaotische voetbalwedstrijd tussen FC Groningen en Ajax waar alles tot een gewelddadige en spectaculaire ontknoping komt.

„Ik ben hier eind 2014 mee begonnen”, vertelt Hempen in een studio in De Pijp waar hij met partner Joana Greve een tekst- en ontwerp-anneks adviesbureau bestiert. „Een seminar met scenariogoeroe Robert McKee gaf mij een schop onder de kont om een oud idee uit te werken:



Frans Hempen: „De speculatieve gedachte in deze thriller is dat de NAM en de Gasunie veel meer weten dan wordt verteld.” FOTO JEAN-PIERRE JANS

dat het een keer heel erg mis zou gaan met de aardbevingen in Groningen. Vanaf dat moment was het als het als het lopen van een marathon.”

Het ging Hempen in eerste instantie om het schrijven van een archetypisch verhaal over de eenling versus het systeem, vertelt hij. „Dat heeft mij altijd al aangesproken. Misschien is het de Veenkoloniaal in mij... Tegelijkertijd voelde ik me betrokken bij wat er in Groningen gaande is en hoe slecht daar in de

rest van Nederland mee om wordt gegaan, helemaal toen na de beving bij Huizinge in 2012 de gasproductie werd opgeschroefd.”

Wat onder meer opvalt zijn de vele waarheidsgetrouwe details in het boek, tot de Latijnse inscriptie boven de Prinsentuin en het parkeerbeleid aan de Lübeckweg en de aardbevingsbestendigheid van het fundament onder het Gasuniegebouw aan toe. „Eerst Google en Streetview. Daarna rondfietsen”, verklaart Hempen. „Ik heb een tijd in het huis

van een vriendin in de stad gezeten. Ik heb een rondleiding gehad door het voetbalstadion. Als een plek leeft, kan ook het personage tot leven komen.”

Intrigerend gegeven is de verdwijning van een geheim fonds met miljarden euro's, ooit ingesteld om eventuele aardbevingsschade te compenseren. „De NAM is in werkelijkheid steeds de kwaai pier”, zegt Hempen. „Door de Gasunie in mijn verhaal te betrekken, kreeg ik de mogelijkheid iets te vertellen over de

‘En uiteindelijk is dan niemand aanspreekbaar. Wel zo veilig’

verwevenheid tussen bedrijven en de overheid, over hoe dezelfde poppetjes steeds overal opduiken. Het Gasuniegebouw, die apenrots, heeft ook iets symbolisch. Samen met het Groninger Museum is het een van de meest markante gebouwen van het Noorden, een icoon van trots dat zonder het gas nooit zou hebben bestaan.”

Als Harm samen met een journaliste van *Dagblad van het Noorden* verhaal gaat halen bij een topman van de Gasunie zegt deze: ‘Complottheorieën zijn overal te koop’. Hempen: „De speculatieve gedachte in deze thriller is dat de NAM en de Gasunie veel meer weten dan wordt verteld. Best mogelijk dat zo iets later inderdaad het geval blijkt te zijn. Maar dit boek is fictie. Ik heb bewust voor die vorm gekozen, omdat fictie je anders raakt dan een documentaire of journalistiek werk.”

Maar hoe zit het dan met de eindverantwoordelijkheid voor de bevingproblemen en de slachtoffers? „We zijn er met zijn allen verantwoordelijk voor”, stelt Hempen. Hij voegt er mismoedig aan toe: „En uiteindelijk is dan niemand aanspreekbaar. Dat is wel zo veilig. Dat gebeurt altijd als er in Nederland iets misgaat op een economisch niveau. Kijk naar de bankencrisis.”

In de nasleep van het verhaal is sprake van een parlementaire enquête. Waar Harm Mulder niet heen wil, omdat ‘iedereen zijn straatje daar weer schoon poetst’. Hempen: „Ik vond het belangrijk mijn verhaal te eindigen met een ander perspectief: een nieuw begin voor Harm en zijn vrouw. En met de suggestie van een strafzaak tegen de verantwoordelijken, omdat ik zelf in dit soort gevallen meer vertrouwen heb in justitie dan in de politiek.”

Woudbloem van Frans Hempen is verschenen bij SMTM Uitgevers. Prijs: 24,95 euro (380 blz.) De auteur treedt zaterdag op tijdens BoekenFESTest in De Nieuwe Kolk in Assen. Aanvang 19.30 uur. Zie ook www.woudbloemboek.nl. Voor een gefilmd leesfragment zie www.dvhn.nl/cultuur.